

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director: **DIMITRIE ALEXANDRESCO**Redactor-proprietar: **I. S. CODREANU**

Dezanal Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

Licențiat în Drept și Științe de Stat
Avocat**ABONAMENTUL**

Pe an, în România, cu Tabla. . . 45 lei
6 luni 20
3 luni 10
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni.

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrație
București, **CALEA RAHOVEI**

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13 13/98

NOU. — A apărut *Serieri de Drept* vol. I, partea I, de d-l D. N. Comșa, cuprinzând Drept public, constituțional, administrativ și anume: Principiul separațiunii puterilor. — Contenciosul administrativ. — Contenciosul administrativ față de art. 130 din Constituție. — Art. 7 § 5 din Constituție. — Tribunalele și Curțile sunt datoare să nu aplice o lege neconstituțională. — Persoanele morale. — Proiectul de lege din 1904 pentru regularea și consolidarea dreptului concesiionarilor de a exploata petroleul și ozocerita pe proprietățile particulare. — Dacă Funcționarii cu retribuție supusă la rețineri, puteau obține pensie în virtutea legii din 10 Mai 1890, când nu se dovedea că în fapt, reținerile s'au efectuat. — Proprietatea minelor în legislația Română. — Carierele din Dobrogea sunt proprietatea Statului. Depozit la *Curierul Judiciar*. Prețul 8 lei.

S U M A R

— Discursul rostit de d-l D. N. Comșa la înmormântarea regretatului G. P. Petrescu.

— Competința în delictetele silvice, de d-l judecător Paul Ionescu-Pastion.

JURISPRUDENȚĂ :

— Casație s. I: *Stan D. Chiribița cu Nicolae Grigore* (Un moștenitor care a stat în inacțiune 30 de ani, față de nașterea ce i se cuvenea, rămâne strein de acea moștenire. — Prescripția extinctivă prevăzută de art. 700 codul civil curge din momentul deschiderii succesiunii, iar nu din momentul când succesiibilul a luat cunoștință de vocațiunea sa la acea succesiune);

— Casație s. II: *Solomon Leon ș. a. recurs corecțional* (Este cababilă deciziunea prin care cineva este condamnat că a pus în vânzare niște note muzicale contrafăcute, pe care le avea de la un altul, dacă prin acea decizie nu se constată că el, vânzătorul, cunoștea că acele note sunt contrafăcute);

— Curtea de apel din Galați s. I: *Eufr. Panaitescu cu Ad-tia financiară Brăila* (Dreptul Statului la taxele succesoriale nu se naște decât la deschiderea succesiunii și numai asupra patrimoniului defunctului, adică asupra averii ce rămâne în urma plății datorțiilor, iar prin datorii se înțeleg toate obligațiile născute contra defunctului și cu care succesiunea sa micșorează. Creditorii succesiunii față de stat sunt terțe persoane și evaluările făcute de agenții fiscalului nu sunt opozabile creditorilor succesiunii);

Rezumatele Jurisprudenței Curței noastre de Casație

Casație s. I; No. 1: Pământ rural. — Loturi de casă și cele de arătură vândute de stat în Dobrogea. — Inalienabilitatea lor. — Cazul în care loturile de casă devin alienabile; *No. 2:* Sechestrul judiciar. — Atribuțiunile ce-i sunt date în această calitate. — Dacă e în drept a închiria un imobil pe trei ani. — Cazul când un contract de închiriere făcut de sechestrul judiciar poate fi anulat. — (Art. 615 al. 3 pr. civilă).

Casație s. III; No. 1: Legi contrarii Constituției. — Dreptul in-

stanțelor judecătorești de a înlătura, cu ocazia judecării unui proces, o lege contrarie Constituției. — Proces pendent înaintea instanțelor judecătorești. — Votarea unei legi prin care se rezolvă chestiunile în discuție între părți. — Dreptul instanțelor judecătorești a o înlătura ca contrară constituției. — Dreptul de proprietate. — Garanțarea lui prin constituție. — Lege care dă dreptul unei comune, ce a înființat o societate, să priveze pe acționarii de acțiunile lor, în schimbul unei sume de bani. — Înlăturarea legii ca contrarie Constituției. — Societate pe acțiuni. — Neîndeplinirea formalităților pentru constituirea ei. — Dacă atrage nulitatea ei. — Soluție negativă. — Legea din 14 Aprilie 1909, pentru înființarea societății comunale de tramvae din București. — Existența societății în baza acelei legi, fără a se mai îndeplini alte formalități cerute de codul de comerț. — Diferite dispozițiuni din statutele societății. — Dacă ele sunt conforme cu legea din 14 Aprilie 1909. — Art. 19, 14 și 36 din Constituție; art. 480 c. civil; art. 99 și 158 c. comercial; art. 61 l. comunală.

Discursul rostit de d-l D. N. Comșa la înmormântarea regretatului G. P. Petrescu

Jalnică Adunare,

În numele Baroului avocaților din județul Ilfov am venit să spun ultimul cuvânt de adio iubitelor Gheorghe Petrescu, fost președinte la Înalta Curte de casație, și să vă exprim imensa durere a acestui corp pentru pierderea unuia din cei mai distinși jurisconșulți ai țării.

Gheorghe Petrescu nu era numai admirat pentru înalta sa cultură juridică și inteligența-i pătrunzătoare, nu era numai stimat foarte mult pentru caracterul său integru și spiritul său de dreptate, el era iubit atât de colegii săi din magistratură cât și de ceilalți colaboratori ai justiției, de noi advoați, pentru deosebita sa amabilitate, răbdare și indulgență. Gheorghe Petrescu îmbrăca întransigența, rigiditatea principiilor și imparțialitatea în forma cea mai dulce și amabilă. Știința sa juridică, spiritul său de dreptate și imparțialitate găseau în bunătatea sa nemărginită forma care ușura sufletul celui învins în lupta judiciară.

S'a născut în Craiova în anul 1841, a fost judecător la tribunalul Ilfov, procuror și prim procuror la același tribunal, președinte la tribunalul Bacău și Brăila, prim președinte la trib. Prahova, procuror și membru la Curtea din Focșani, membru la Curtea de apel București, procuror general la Craiova, președinte la Curtea de apel București consilier și președinte la Inalta Curte de casație.

Era cunoscut prin energia sa.

În calitate de procuror general al Curții de apel București a luat parte la consfătuirea avută la Palat, în care Înălțimea sa Domnitorul de pe atunci a supus Consiliului de miniștri ideea de a abdica. El e dintre aceia care au luat răspunderea situației, a stabilit ordinea și contribuit la consolidarea dinastiei.

Cu ocazia pretinselor masacrări ale evreilor din Basarabia, și reprezentațiunilor făcute de puterile străine, el e însărcinat de guvern cu facerea unei anchete. — Remarcabilul său raport e comunicat reprezentanților puterilor străine, cari au rămas deplin satisfăcuți.

Gheorghe Petrescu a aprofundat problemele juridice cele mai importante, el și-a precizat ideile în mai multe scrieri juridice de mare valoare, dintre cari într'una intitulată: Persoanele civile, juridice, morale și drepturile străinilor în România, studiază marea problemă a existenței persoanelor morale și a drepturilor lor într'o țară străină. În cele trei volume asupra succesiunilor și donațiunilor el studiază problemele cele mai complicate ale dreptului civil arătându-și părerile sale personale. — Publicațiile sale au fost de mare ajutor nu numai pentru instrucția studenților dar și pentru magistrați și avocați în rezolvarea diferitelor probleme ce li se prezintă zilnic.

Baroul a pierdut pe unul din cei mai distinși din familia jurisconsultilor, el își asociază părerea de rău pentru pierderea acestui distins bărbat și om de bine, atât de util magistraturii și țării. — Singura consolăre ce ne rămâne și nouă și familiei pentru această mare pierdere este pentru noi aducerea aminte că a fost dintre ai noștri, iar pentru familie, mândria că sunt urmașii marelui magistrat G. Petrescu.

Dumnezeu să-l ierte.

Competința în delictele silvice

— Art. 53 leg. jud. ocol și 83 cod silvic —

Competința penală a judecătorului de ocol este atât de clar determinată prin art. 51, 52 și 53 din noua lege pentru judecătorii de ocoale, în cât orice controversă, în această privință, pare dela început înlăturată; cu toate acestea, în nenumărate rânduri, s'au văzut instanțe judecătorești cari, asupra aceleiași chestiuni, s'au pronunțat în mod deosebit, iar uneori a fost sesizată chiar Inalta Curte de casație, spre a da o soluțiune mai juridică, interpretând legea dacă nu în litera textului, cel puțin în spiritul ei.

Deosebirile de vederi și variația de hotărâri a instanțelor de același grad de jurisdicțiune sau de grad diferit, s'au ivit numai când a fost vorba de legile speciale care nu concordau cu dispozițiunile din legea pentru judecătorii de ocoale, în ce privește determinarea competenței, și aceasta mai ales la delicta, căci pentru contravențiile polițienești, primul aliniat al art. 51 din menționata lege e prea categoric și nu mai poate da naștere la nici o discuțiune contradictorie; de asemenea și în privința delictelor specificate în diversele texte din Codul penal, intrucât art. 53 prevede destul de lămurit care e competența judecătorului de ocol, în această materie, enumerând chiar articolele din cod.

Tot art. 53, în ultimul aliniat, se ocupă de câteva infracțiuni prevăzute într'o lege specială și anume de delicta silvice, arătând care este competența în asemenea materie, chestiune care mi-am propus să o tratez în aceste rânduri, de oarece am observat că unele instanțe de al doilea grad de jurisdicțiune nu împărtășesc modul de a vedea al judecătorilor de ocol, deși soluțiunile date de prima instanță par mai juridice și destul de motivate. Și acest conflict nu provine din cauză că dispozițiunile din legea judecătoriiilor ar fi contrarii celor din noul cod silvic promulgat la 8 Aprilie 1910, deci posterior primei legi, după cum am arătat dela început că s'au ivit divergențe de vederi între diferite instanțe, în materie de competență relativ la delicta din unele legi speciale ce nu concordă cu dispozițiunile din legea judecătoriiilor, care e de asemenea o lege specială. În privința delicta silvice nu

există nici o deosebire, nici o contradicție; art. 53 din leg. jud. ocol și art. 83 din noul cod silvic sunt în perfectă concordanță, ambele texte arătând ca *judecătorul de ocol judecă în prima și ultima instanță delictele silvice care nu atrag după ele o amendă mai mare de 300 lei, și cu drept de apel la tribunal pe acelea cari atrag o amendă până la 3000 lei*. Dar fiindcă codul silvic s'a modificat în anul 1910, introducându-se și pedeapsa închisoarei pentru unele delicta (art. 70, 71, 73, 74, 75, 76 și 79), ceiace vechiul cod nu prevedea de cât în caz de recidivă (art. 29 din codul silvic din'nainte de 1910), legiuitorul a căutat printr'un articol special să determine întreaga competență în această materie, completând art. 53 din legea judecătorilor prin art. 83 din codul silvic, arătând că *judecătorul de ocol judecă în primă și ultimă instanță delicta și contravențiile silvice, când pedeapsa nu trece de 15 zile închisoare sau 300 lei amendă și când restituțiunile și despăgubirile civile nu trec peste această sumă; iar cu drept de apel la tribunal, când delicta sunt pedepsite cu închisoare mai mare de 15 zile sau cu amendă până la 3000 lei și când despăgubirile civile sunt mai mari de 300 lei*.

Din ambele texte deci, rezultă că dispozițiunile art. 83 din codul silvic nu vin în conflict cu art. 53 leg. jud. ocol, ci după ce reproduce acest articol în întregime, îl completează, determinând competența și în ce privește delicta silvice pentru care legiuitorul din 1910 a prevăzut închisoarea.

Cu toate acestea, deși textele sunt categorice, s'au găsit instanțe care i-au dat interpretări deosebite, unele pronunțând *cartea de judecată cu drept de apel oridecâteori codul silvic prevede închisoarea peste 15 zile*, indiferent dacă judecătorul prin aplicarea art. 60 din codul penal, acordând circumstanțe ușurătoare delincenților, a scoborât pedeapsa sub 15 zile sau a înlocuit-o chiar prin amendă; iar alte instanțe au hotărât că asemenea *cărți de judecată trebuiesc pronunțate fără drept de apel, dacă nu cuprind în dispozitivul lor o condamnare peste 15 zile închisoare*, independent de pedeapsa prescrisă de textul din lege aplicat de judecător.

Cu alte cuvinte, unii au în vedere pedeapsa dictată de legiuitor, iar alții pedeapsa pronunțată de judecător, ceiace nu pare juridic; și de

acea, după cum am arătat de la început, cred că este eronată interpretarea tribunalelor care resping ca inadmisibil apelul făcut în contra cărților de judecată de către delincențul condamnat la mai puțin de 15 zile închisoare pentru delicta silvice pedepsite de lege cu închisoare de la 15 zile în sus (art. 71, 73, 74, 75, 76 și 79 cod silvic).

Intr'adevăr, competența atât în materie civilă sau comercială cât și în penal se determină de legiuitor, care are în vedere la delicta și contravențiuni pedeapsa prescrisă de diferitele texte din codul penal cum și de legile speciale, iar nu de judecător, care nu are altă chemare decât să stabilească culpabilitatea infractorilor și să le aplice pedeapsa.

A decide altfel ar însemna să stabilim că pentru aceiași infracțiune se pot pronunța hotărâri deosebite, odată în prima instanță și altădată în ultima, după cum dispozitivul cărței de judecată cuprinde o condamnățiune peste sau sub 15 zile, soluțiune care nu e de fel juridică, de oarece competența în materie penală se regulează după natura infracțiunii în sine, iar nu după cum se modifică prin circumstanțele atenuante sau agravante, provenind fie din starea morală a agentului, fie din alte împrejurări, cari pot influența ca pedeapsa să fie scoborâtă sau ridicată, fără să schimbe însă moralitatea faptului în sine.

De altfel, nu e nici logic, nici echitabil, ca din doi infractori trimiși în judecată pentru același delict, unuia să i se dea dreptul de apel, iar celuilalt să i se răpească acest drept, căci dacă legea acordă părților privilegiul de a fi judecate de două instanțe, a făcut aceasta atât în interesul lor, cât și pentru o mai bună distribuire a justiției; iar dacă uneori a fixat judecarea câtorva fapte numai într'un singur grad de jurisdicție, aceasta constituie o excepție la dreptul comun și ca atare trebuie să fie interpretată cât mai restrictiv. Nu poate judecătorul prin reducerea pedepsei să schimbe competența fixată de legiuitor, căci în asemenea caz în loc să ușureze situația infractorului, prin acordarea circumstanțelor atenuante, i-o agravează, privându-l de a doua instanță; afară de aceasta este știut că drepturile acordate părților pentru atacarea și reformarea unei hotărâri purced dela lege iar legiu-

torul, când le-a fixat, a avut în vedere fapta comisă pe care diferitele împrejurări lăsate la aprecierea și latitudinea magistraților nu o pot modifica.

Că aceasta a fost intențiunea legiuitorului rezultă și din art. 1 cod. penal, unde vedem infracțiunile clasificate după pedepsele prescrise de lege, în crime, delictе și contravențiuni, și nimeni nu contestă că orice scuze legale și fapte justificative sau alte circumstanțe atenuante ar pleda în favoarea unui delictent, totuși nu pot să transforme un delict în contravențiune numai prin simplul motiv că judecătorul a scoborât amenda sub 26 lei; fapta rămâne aceeași... crimă, delict sau contravențiune, după pedeapsa edictată de lege, iar nu după aceia pronunțată de judecată.

Tot atât de clar mai rezultă aceasta și din redactarea precisă a art. 51 din legea judecătoriilor, unde se prevede că judecătorul de ocol judecă în prima și ultimă instanță, *când pedeapsa de aplicat* este amenda; și dacă în art. 53 din aceeași lege se întrebuițează alte expresiuni, zicându-se «delictеle care nu atrag după ele o amendă mai mare de 300 lei», nu însemnează că intențiunea legiuitorului nu a fost aceeași; că prin urmare a avut în vedere pedeapsa ce și-o atrage un delict dela lege, iar nu dela instanța judecătorească, chemată să se pronunțe, căci numai legiuitorul fixează pedepsele, pe când judecătorul doar le aplică.

Tot astfel și în art. 83 din codul silvic, cuvintele «*când pedeapsa nu trece de 15 zile închisoare*» trebuiesc înțelese în sensul că legiuitorul s'a referit la pedeapsa prevăzută în codul silvic pentru fiecare infracțiune separat, ceea ce pare și mai lămurit în partea finală a art. 83 «iar cu drept de apel la tribunal, *când delictеle sunt pedepsite cu închisoare*», unde e vorba de «delictеle pedepsite de lege», căci în toate legiuirile s'a avut în vedere același principiu, adică de a se determina competența după pedepsele fixate de lege, și dacă în unele texte s'a întrebuițat un termen mai propriu, mai categoric, înălăturându-se orice controversă, iar în altele s'a dat mai puțină atențiune la alegerea cuvintelor, nu se poate deduce de aci că intențiunea legiuitorului nu a fost una și aceeași, și este știut că de cele mai multe ori litera legii este subordonată spiritului ei.

Conchizând, cred că greșit interpretează unele tribunale art. 83 cod silvic, când resping, ca inadmisibil apelul făcut de delictentii condamnați de judecătoreie la mai puțin de 15 zile închisoare, fără să se intereseze și de articolul aplicat, dacă cuprinde o pedeapsă peste sau sub 15 zile, căci altminteri ar fi să se reducă toate delictеle silvice numai la competența judecătorilor de ocol ca primă și ultimă instanță, fiind constatată că acești magistrați mai întotdeauna scoboră pedeapsa sub 15 zile, prin aplicarea art. 60 cod penal, având în vedere că pedepsele edictate de codul silvic sunt prea mari în raport cu faptele săvășite. Ori aceasta nu a putut fi în intențiunea legiuitorului din 1910, care a fixat două grade de jurisdicțiune pentru judecarea delictelor silvice, căutând totdeauna să pună noul cod în concordanță cu principiile generale prevăzute în legea pentru judecătoriile de ocol din 1908, în art. 53, după care *judecătorul de ocol judecă în primă instanță*, deci cu drept de apel la tribunal, *toate infracțiunile pedepsite de codul penal cu închisoare*. Nu se putea face o excepțiune pentru delictеle silvice, destul de numeroase și importante, lăsându-se judecătorilor competența de a le judeca în mod definitiv. Și dacă totuși, într'un singur caz (art. 70), codul silvic prevede numai o instanță pentru delictеle pedepsite cu închisoare până la 15 zile, scotindu-le de minimă importanță, aceasta este o excepțiune dela principiile generale, după care *toate infracțiunile care se pedepsesc cu închisoare trec prin două grade de jurisdicție*, și ca orice excepție trebuie interpretată în mod restrictiv, pentru a nu leza părțile în drepturile lor și mai ales pentru a nu da o interpretare eronată textelor din lege.

PAUL IONESCU-PASTIOR

Judecător Ocol I Balș

INALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE S. I

Audiența de la 1 Martie 1913

Președenția d. lui C. R. MANOLESCU, președinte

Stan D. Chiriță cu Nicolae Grigore

Sucesiune - Acceptarea sau renunțarea la ea - Prescrierea acestui drept prin 30 ani - De când începe a curge acest termen al prescripțiunii. (Art. 700 c. civ.)

1) După dispozițiunile art. 700 c. civil, facultatea de a accepta sau de a renunța la o succesiune se prescrie prin 30 ani.

Prin urmare, un moștenitor care a stat în

inacțiune 30 ani față de moștenirea ce i se cuvine, rămâne străin de acea moștenire, de oare-ce nimeni nu poate fi silit să accepte o moștenire contra voinței sale.

2) Prescripțiunea extinctivă prevăzută de art. 700 c. civ., curge din momentul deschiderii succesiunii, iar nu din momentul când succesibilul a luat cunoștință de vocațiunea sa la acea succesiune*).

Decizia 186/913.—Respins recursul făcut de Stan D. Chiriță, contra sentinței Trib. Prahova s. II No. 541/911, dată în proces cu Nicolae Grigore.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier V. Bossy;

Pe d-l avocat P. Bors în dezvoltarea motivului de recurs; și

Pe d-l avocat Tr. Popescu, în combateri.

Deliberând.

Asupra motivului de recurs:

«Exces de putere greșită interpretare și violarea art. 710 c. civ. În adevăr, în cea ce privește prescripția extinctivă, atât doctrina cât și jurisprudența română și străină variază și socotim că nu este justă interpretarea dată de onor. Trib. Dacă această chestiune suferă discuțiune, un punct însă este bine stabilit și anume, în cea ce privește timpul de când urmează să înceapă să curgă această prescripțiune. Nu se poate lua ca punct de plecare moartea autorului, ci ziua și epoca de când cel chemat la moștenire a aflat despre aceasta pentru că numai din acel moment cel ce are vocațiune la succesiune poate să o primească sau să o repudieze și aceasta cu atât mai mult căci dreptul este subordonat unui fapt, decesul, fapt care trebuie să fie cunoscut de acela ce urmează să exercite dreptul său. A admite contrariul ar însemna să privim pe o persoană de un drept fără ca el să fi avut posibilitatea să-l exercite din necunoștință. Am cerut Trib. proba testimonială spre a dovedi că de foarte puțin timp am avut cunoștință de moartea autorului nostru, de oare ce noi, vânzătorii, recurentului de mult și înainte de moartea părintelui lor care locuia într-o comună din Județul Prahova părăsiseră căminul păntesc și măritându-se se stabilise aiurea Trib. fără motive înătură această probă care putea da soluția procesului. Socotim că s'a violat sus zisul text de lege și prin exces de putere mi s'a respins o probă admisibilă și indispensabilă soluțiunei procesului»

Având în vedere că prin sentința supusă recursului Tribunalul a admis acțiunea în revindicare introdusă de inimatul Nicolae Grigore în calitate de cumpărător al drepturilor lui Ioniță Apostol, fiul și moștenitorul lui Apostol Chiriță și a obligat pe recurent să i delase în plină proprietate două petice de pământ cu care a fost improprietat Apostol Chiriță, la 1864, în comuna Poiana de Vârbilău;

Având în vedere că recurentul a opus acestei acțiuni un act din 1908 prin care a cumpărat peticele de pământ în litigiu dela Neacșa Dobra și Stanca Apostol Chiriță, surorile lui Ioniță Apostol și co-moștenitoarele acestuia în succesiunea lui Apostol Chiriță iar intimatul a susținut că singurul moștenitor al lui Apostol Chiriță

este Ioniță Chiriță, autorul său, întrucât surorile acestuia au stat în inacțiune și n'au făcut nici-un act de moștenitoare timp de peste trei-zeci de ani dela deschiderea succesiunii;

Că Tribunalul a admis prescripțiunea extinctivă invocată de intimat pe motiv că de la 1874, când a încetat din viață Apostol Chiriță și până la 1908, când ficele lui: Neacșa, Dobra și Stanca au vândut recurentului drepturile lor de moștenire au trecut peste 30 de ani, fără să facă vr'un act de acceptarea succesiunii, așa că numele vânzătoare nu mai puteau transmite recurentului niste drepturi pe care le perduseră;

Considerând că după dispozițiunile art. 700 c. civ., facultatea de a accepta sau de a renunța la o succesiune se prescrie prin trei zeci de ani;

Considerând că un moștenitor care a stat în inacțiune timp de 30 ani față de moștenirea ce i se cuvine, rămâne străin de acea moștenire de oare-ce nimeni nu poate fi silit să accepte o moștenire contra voinței sale și întrucât o voință manifestă din partea celor trei autoarele recurentului de a accepta moștenirea tatălui lor nu a existat, în tot timpul de 30 ani dela deschiderea ei, urmează că numele au perdat definitiv calitatea de moștenitoare;

Că așa fiind, Tribunalul hotărând că singurul moștenitor al lui Apostol Chiriță este fiul său Ioniță Apostol autorul intimatului, a dat o bună interpretățiune art. 700 c. civ. și n'a comis nici un exces de putere;

Având în vedere că se constată că recurentul a cerut în subsidiar Tribunalului să-i admită proba cu martori spre a dovedi că autoarele sale nu au avut cunoștință de deschiderea succesiunii tatălui lor de cât în 1908, iar de la această dată nu au trecut cei trei-zeci de ani;

Considerând că, prescripțiunea extinctivă prevăzută de art. 700 c. civ. curge din momentul deschiderii succesiunii, fiind-că din acel moment se naște și dreptul succesibilului, supus prescripțiunii;

Considerând că în virtutea dispozițiunii formale a art. 1875 c. civ. cauzele cari suspendă cursul prescripțiunii sunt numai cele anume stabilite de lege;

Că a decide că prescripția începe numai din momentul când succesibilul a luat cunoștință de vocațiunea sa, ar fi a crea o cauză de suspendare a cursului prescripțiunii în afară de cele prevăzute de lege ceea ce este inadmisibil;

Că așa dar Tribunalul respingând ca inutilă proba cu martori cerută de recurent, a făcut o justă aplicare a principiilor de mai sus și prin urmare motivul de recurs se găsește neîntemeiat în toate părțile lui; Pentru aceste motive, Curtea, respire etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 11 Iunie 1912

Președenția d-lui M. Iulian președinte

Solomon Leon ș. a. recurs corecțional

Contrafacere de note muzicale — Punerea lor în vânzare Elementul buneștiințe a vânzătorului. — (Art. 339 și 340 din codul penal)

Din dispozițiunile art. 339 și 340 din codul penal rezultă că, după cum la contrafacerea artistică se cere ca faptul material al reproducerii să fie săvârșit cu rea credință, tot ast-fel la vânzarea de scrieri contrafăcute, una din condițiunile esențiale acestui delict este ca vânzătorul să fi cunoscut că acele scrieri sunt contrafăcute.

Prin urmare, este casabilă decizia prin care cineva este condamnat pentru faptul că a pus în

*) Acest rezumat a fost publicat în No 36,913 pag 431.

vânzare niște note muzicale contrafăcute, pe cari le avea dela un altul, dacă prin acea decizie nu se constată că el, vânzătorul, cunoștea că acele note sunt contrafăcute*).

Decizia 1558/912. — Respins recursul făcut de Seide Tupe și casată după recursul făcut de Solomon Leon, decizia Cărții de apel București s. II No. 19/912.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Titu Popovici în dezvoltarea motivului de casare; și

Pe d-l Procuror M. Vidrașcu în concluziuni pentru respingere.

Deliberând,

Asupra motivului III de casare:

III. «Violarea art. 340 c. p. Omisiune esențială prin nemotivare. Art. 34) c. p. definește că, vânzarea scrierilor contrafăcute este un delict. Pentru existența ori căruia delict se cere printre alte elemente esențiale și elementul relei credințe a delicventului. Am susținut atât înaintea Trib. cât și înaintea Curții de apel că este adevărat că am pus în vânzare sus zisele note muzicale, cari și eu la rândul meu le cumpărasem de la d-l Z. Dumitrescu, dar am fost de bună credință n'am știut că aceste note sunt contrafăcute și prin urmare neexistând întrunite toate elementele esențiale cerute de art. 340 c. p. nu sunt pasibil de penalitate. Atât trib. cât și Curtea de apel, care și însușește motivele din sentința apelată omite și nu motivează cele susținute de subscrișul și deci violează dispozițiunile art. 34) c. p.»

Având în vedere deciziunea supusă recursului;

Considerând că se constată că recurentul S. Leon, fiind dat județei pentru că a contrafăcut bucata muzicală «Petite Tonk noise», a susținut înaintea tribunalului ca și la Curtea de apel că el a pus numai în vânzare acele note muzicale, pe care le-a cumpărat de la un oare-care Z. Dumitrescu, de bună credință, neștiind că erau contrafăcute; că atât tribunalul cât și Curtea de apel, care a adoptat faptele și motivele primilor judecători, au considerat faptul recurentului, în împrejurările arătate de dânsul, ca întrunind totuși elementele delictului de contrafacere, prevăzut și pedepsit de art. 34) și 341 din codul penal;

Considerând că rezultă din dispozițiunile art. 339 și 340 din codul penal că, după cum la contrafacerea artistică se cere ca faptul material al reproducerii să fie cu rea credință tot astfel la vânzarea de scrieri contrafăcute una din condițiunile esențiale acestui delict este ca vânzătorul să fi cunoscut că acele scrieri sunt contrafăcute;

Considerând că, în speță, instanțele de fond nu constată anume acest element constituiv al delictului și, prin urmare nefăcând aceasta au condamnat pe recurent numai cu exces de putere, așa că acest motiv de casare fiind întemeiat și fără a mai discuta pe celelalte, deciziunea urmează a fi casată;

Având în vedere că în ce privește pe recurentul S. Trepe, formele de procedură se văd îndeplinite iar legea bine aplicată;

Pentru aceste motive Curtea respinge și admite, etc.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI S. I

Andiența de la 29 Aprilie 1913

Președinția d-lui G. TANOVICIANU, prim-președinte

Eufrosina Panaitescu cu Ad-șia financiară Brăila ș. a.

Decizia civilă No. 50

Timbru. — Taxa succesorală. — Natura ei. — Cota Statului asupra averii succesorală. — Ce se înțelege prin patrimoniul defunctului și prin datoriile succesiunii. — Creditorii succesiunii. — Dacă evaluarea făcută de agenții fiscalii e opozabilă creditorilor succesiunii. — (Art. 65 legea timbrului)

1) Dacă discuțiune există în drept asupra naturii taxei de înregistrare considerându-se după unii ca un adevărat impozit, iar după alții ca simplă taxă, nu există însă discuție că acest drept al statului nu se naște de cât la deschiderea succesiunii și numai asupra patrimoniului defunctului, adică asupra averii ce rămâne în urma plății datorită, iar prin «datorii» se înțelege toate obligațiile născute contra defunctului și eu cari succesiunea se micșorează, asimilându-se, după părerea generală, acestor datorii și sarcinile moștenirii adică: obligațiile cari au luat naștere în urma morții autorului, precum și cheltuielile făcute cu inventarierea averii, expertize, vânzare, etc., iar legea timbrului prin art. 65 confirmă acest principiu, declarând că, fie-care moștenitor va plăti taxa înregistrării numai în raport cu partea sa de moștenire, după ce se vor reduce toate datoriile legal dovedite.

2) Creditorii succesiunii față de stat sunt terți persoane, și încheierile agenților fiscalii pentru fixarea taxei de înregistrare, nu pot fi opuse creditorilor, cari personal nu au luat parte la întocmirea lor, mai cu osebire că cota statului stabilindu-se numai asupra averii succesorală din cari nu fac parte datoriile, la acea evaluare creditorii succesiunii sunt streini de dânsa.

Curtea,

Ascultând din partea apelantei pe d-l avocat Ștefan Stroe, iar din partea Ad-șiei financiare din Brăila, pe d-l avocat al Statului lipsind Moștenitorii def. Al. Panaitescu.

Deliberând.

Având în vedere apelul d-nei Eufrosina Panaitescu contra hotărârii Trib. Brăila s. I, No. 16/913, prin care i se admite în parte contestația făcută la tabloul de distribuția banilor rezultați din vânzarea averii mobile rămășă pe urma defunctului său soț Al. Panaitescu și se dispune ca din întreaga acea sumă de 337 lei să se libereze apelantei Eufrosina Panaitescu numai 170 lei și 87 bani, din care 241 lei 93 bani cu privilegiu, fiind cheltuielile făcute cu executarea, deși dânsa pretindea că i se cuvine întreaga sumă de 337 lei, iar restul de 1658 lei reprezentând taxa de succesiune cvenită statului conform evaluărilor agenților fiscalii să rămână disponibil până la tranșarea procesului

*) Acest rezumat a fost publicat în No. 66,912, pag. 779.

dintre stat și moștenitorii numitului defunct, atribuindu-se statului, dacă procesul va fi câștigat de el;

Având în vedere că din desbaterile părților și actele aflate în dosarul cauzei, rezultă în fapt următoarele: Apelanta Eufrosina Panaitescu, la 20 Februarie 1896, obține o hotărâre de separare a patrimoniului său de acela al soțului Al. Panaitescu, rămânând obligat soțul să-i restituie dota prevăzută în actul dotal, constituită într'un imobil și 210 galbeni sau . . . lei; 6 zile în urmă Eufrosina Panaitescu cere și obține autorizarea executării acestei hotărâri, care în ceceae privește imobilul se și execută îndată punându-se în posesia lui, iar în ceceae privește numerarul îl pune în vânzare averea mobilă din care nu încasează decât 290 lei;

La Septembrie 1910, Al. Panaitescu încetează din viață și apelanta aflând că pe urma lui a rămas și altă avere mobilă compusă din mărfuri, bijuterii, creanțe, etc., pune în vânzare și această avere, din care rezultă suma de 3370 lei consemnată la Administrația financiară Brăila cu recipisele No. 10552 și 14453/911. Agenții fiscoi evaluând averea rămasă pe urma numitului defunct pentru a fixa taxa de înregistrare convenită statului, consideră ca avere succesorală și imobilul dotal al apelantei, asupra căruia însese deja de mult pusă în posesie și-l evaluează la 15000 lei, iar averea mobilă din vânzarea căreia a rezultat după cum s'a văzut, numai 3370 lei, o evaluează la 37455 lei și conform art. 48 al. 4 și 7 din legea timbrului, stabilește prin procesele lor verbale, întrucât s'a un modificat, că taxa de înregistrare ce se cuvine statului din această avere este de 1688 lei și 20 bani pentru încasarea căreia găsească necesar a face și poprire asupra sumei de 3370 lei rezultată din vânzare, iar tribunalul delegă pe magistratul stagiar a întocmi un tablou de repartiziă ei, asupra căruia tablou, Curtea, în urma apelului său de contestatoare Eufrosina Panaitescu, care pretinde că i se cuvine ei întreaga sumă de 3370 lei rezultată din vânzare, este chemată a se pronunța;

Având în vedere că din expunerea acestor fapte se vede că prima chestiune de drept dedusă în judecata Curții, și de care depinde soluțiunea afacerii este de a se ști cum se formează masa succesorală, patrimoniul defunctului, asupra căruia urmează a se calcula taxa de înregistrare convenită statului;

Considerând că dacă discuțiune există în drept asupra naturii taxei de înregistrare, considerându-se de unii că întrunește toate caracterele unui adevărat impozit, iar de alții caracterele unei simple taxe de înregistrare, ceceae nu interesează în specie, nu există însă discuțiune că acest drept al statului nu se naște de cât la deschiderea succesiunii și numai asupra patrimoniului defunctului. Ceceae se înțelege prin «patrimoniul defunctului» legitimatorul ne-o spune prin art. 849 c. c., stabilind în mod clar și precis că nu se socotete ca avere ca patrimoniul al def. decât ceceae rămâne în urma plății datoriilor (Non sunt bona nisi deducto aere alieno), iar prin «datorii» se înțelege toate obligațiile născute contra defunctului și cu cari succesiunea se micșorează, asimilându-se, după părerea generației acestor datorii și sarcinile moștenirii, adică: obligațiile cari au luat naștere în urma morții autorului, precum și cheltuielile făcute cu inventarea aerei, expertize, vânzare etc., iar legea timbrului prin art. 65 consfințește acest principiu de dreptate și echitate, declarând că fiecare moștenitor va plăti taxa înregistrării numai în raport cu partea sa de moștenire, după ce se vor deduce toate datoriile succesiunii legal dovedite;

Considerând că desi în pură teorie aceste principii de drept bizate pe texte precise de lege nu se pot contesta, atunci când se cere aplicarea lor dau naștere la diferite interpretări și se ajunge la soluții stranii și cu totul contrarii intențiunii și dorinței legitimatorului; așa, susținătorii tezei contrarii obligați fiind de textul art. 65 l. timbru ca la calcularea taxei convenite statului

să deducă datoriile și să facă calculul numai pe activul net al succesiunii, atunci însă când statul vrea să și realizeze creanța sa, se înlătură acest principiu, datoriile succesiunii nu mai sunt deduse din averea succesorală, ele sunt considerate tot ca activ succesoral și se recunoaște statului dreptul de a concura și primă chiar pe creditori succesiunii anteriori creanței sale asupra întregii averi rămase pe urma def., iar nu numai asupra activului net, cea-ce nu e nici drept nici echitabil și contrariu intenției și dorinței legitimatorului care, în schimbul serviciului adus moștenitorilor asigurându-le primirea beneficiilor succesoriale, a prevăzut ca din cea-ce se folosește un moștenitor, adică din activul net al succesiunii să perceapă și el o anumită taxă, deci datoriile succesiunii sunt considerate și de legea timbrului că nu fac parte din succesiune, că sunt streine succesiunii, și asupra lor statul nu are dreptul a percepe vre-o taxă de înregistrare. Creditorii succesiunii față de stat sunt deci terți persoane și încheierile agenților fiscoi pentru fixarea taxei de înregistrare, care dacă ar putea forma titluri definitive și executorii față de moștenitor, nu pot fi opuse însă creșitorilor succesiunii, cari personal nu au luat parte la întocmirea lor,—și că au fost reprezentați de moștenitori considerați ca debitori ai lor, nu se poate susține de oare ce cota statului s'a stabilit numai asupra aerei succesoriale din care nu fac parte datoriile, așa că la această eva uare creditorii succesiunii streini de dânsa nu au fost și nici nu au putut fi reprezentați de moștenitori.

Considerând dar că stabilit fiind cu mențiunile actele aflate în dosar, că din vânzarea aerei rămase pe urma def. Al. Panaitescu a rezultat 3370 lei și că apelanta contestatoare Eufr. Panaitescu este creditoare a succesiunii anterioară creanței statului cu suma de 2138 lei, căci nu i se poate recunoaște dreptul și la dobânzi, după cum pretinde prin contestație, într'u cât din hotărârea de separație de patrimoniu, care constituie titlul său de creanță, se vede că nu le a cerut și trib. nu i le-a dat, această datorie, conform principiilor de drept mai sus expuse, primează creanța statului și trebuie dedusă din suma de 3370 lei rezultată din vânzarea aerei succesoriale, și liberată apelantei, într'u cât nu face parte din ea, rămânând ca numai restul care reprezintă activul net al succesiunii să se libereze celor în drept, căci altfel s'ar vătama drepturile câștigate de cei de al treilea.

Pentru aceste motive, Curtea admite, etc.

(ss) G. Tănoveanu, D. Buzdugan A. Bărsescu

Grefier (ss) A'. Băităgescu

O p i n i u n e

Subsemnatul sunt de părere a se admite în parte apelul creditorii contestatoare pe următoarele motive: În ce privește chestiunea dacă deciziă a fiscoi de impunerea moștenitorilor la taxele succesoriale e opozabilă apelantei în însușirea sa de creditoare a succesiunii;

Având în vedere că, pentru ca titlul fiscoi să fie opozabil creditorii contestatoare, trebuia ca moștenitorii debitori să fi putut reprezenta pe contestatoare, cu prilejul stabilirii drepturilor fiscoi. Ori, spre a se putea admite că, fiscoi e un *oyant cause* al moștenitorilor, urma ca aceștia să-i fi transmis drepturile în temeiul unui act emanat dela dânsi, ceceae nu se poate susține, de oarece fiscoi în această materie lucrează în virtutea dreptului său propriu, drept care emană de la lege, prin simplul fapt al decesului lui decedus. Fiscoi deținând dreptul său de la lege și având interese contrarii atât moștenitorilor cât și creditorilor succesiunii, aceștia din urmă îl pot discuta, pentru că sunt terți față de fiscoi care e creditorul moștenitorilor și deci pot cere reducerea creanței fiscoiului în limitele ei reale și legale;

Având în vedere că legea timbrului nu prevede un termen înăuntrul căruia cei de al 3-lea interesați să

fie obligați a contesta impunerea fiscalului, iar decizia minist. de Finanțe, față de aceștia fiind res inter alios acta, ei pot exercita drepturile lor ori de câte ori venind ca creditorii în concurență cu fiscalul la întocmirea tabloului de ordine, se vor socoti vătămați în drepturile lor fără să li se poată opune autoritatea lucrului judecat;

Că, dar, apelanta e în drept a contesta creanța fiscalului, iar mijlocul de apărare invocat de fisc urmează a fi respins ca neațemeleit;

în fond.

Având în vedere că din combinarea disp. art. 65 66 și 75 din l. timbrului, reese că evaluarea averii successorale în scopul stabilirii drepturilor fiscalului, se face luându-se de bază valoarea acestei averi în momentul deschiderii succesiunii, după ce se vor deduce din ea datoriile legal dovedite. De aci urmează că puțin importă dacă mai târziu după ce bunurile successorale s'au absorbit în patrimoniul succesorilor, valoarea lor s'ar micșora sau chiar ar crește; drepturile fiscalului, în toate cazurile, rămân definitiv fixate prin decizia de impunere anterior pronunțată, prin care au fost stabilite taxele ce i se cuvin; că dacă posterior, cu prilejul vânzării averii successorale de către alți creditorii s'a obținut, ca în specie, o sumă inferioară evaluării fiscalului, creanța sa nu poate fi redusă fără să se violeze normele prescrite de l. timbrului, observate cu prilejul lichidării acelor taxe;

Având în vedere că se obiectează de apelantă că creanța sa trebuie scăzută din prețul licitațiunii, pe motiv că art. 65 din l. timbrului prevede că datoriile succesiunii se deduc din activul succesorilor, deci ele trebuiesc scăzute efectiv;

Având în vedere că e irexact a se susține că textul art. 65 din zisa lege ar îngădui o deducere reală a datoriilor, căci aceasta n'ar fi cu puțință în momentul stabilirii drepturilor fiscalului, într-o dată realizarea creanțelor ce alcătuiesc pasivul unei moșteniri alărnă de voință creditorilor e un act ulterior al lor, supus la o procedură deosebită, a cărei îndeplinire nu se poate aștepta, căci s'ar temporiza și s'ar ține în incertitudine drepturile fiscalului cari sunt de grabnică soluțiune. Din termenii legii rezultă dimpotrivă că deducerea datoriilor din activul succesorilor se reduce numai la un simplu calcul spre a se găsi valoarea succesiunii în scopul constatării drepturilor fiscalului și de acea art. 65 din l. timbrului, vorbind de creanțe, întrebunțează expresiunile: «se scad mai întâi din averea imobiliară» «nu se vor socoti în valoarea moștenirii» sau «se scoteste în calculul succesiunii», pentru că nu a înțeles cu prilejul impunerii fiscalului să admită o scădere reală, neputând în vorba de lichidarea ci numai de calcularea lor în scopul arătat;

Aplicând în specie aceste norme de interpretare constatăm că în primul rând urmează a se deduce din activul succesorilor evaluat de fisc la 37455 lei, imobilul prevăzut în decizia de impunere, imobilul evaluat la 15000 lei și care însuși fiscalul a recunoscut că aparține contestatotearei, apoi câtă a se deduce creanța contestatotearei contra succesiunii, în baza sentinței de separațiunea patrimoniului său de al soțului dată de Trib. Brăila sub No. 157/96, consistind în suma de 150 galbeni garderole și 60 galbeni numerar, care împreună cu procentele de drept curgătoare conf. art. 1278 c. c. formează suma de 4465 lei 40 b., a cărei deducere urmează a se face asupra averii producătoare de venit, potrivit principiului că legile de impozit se interpretează în favoarea contribuabilului. De asemenea urmează să se mai deducă mobilierul în valoare de 492 lei 50 b. care, conf. art. 65 l. timbrului, nu se socoteste în activul net impozabil, care astfel atinge cifra numai de lei 17447, la care statul are dreptul de a percepe o taxă de 4% potrivit rangului accesoriilor, adică în total lei 699 bani 18;

Având în vedere că deși apelanta a contestat și valoarea averii mobiliare prevăzută în decizia de impunere,

pe motiv că evaluarea a fost greșit făcută, totuși n'a dovedit că în momentul deschiderii succesiunii această avere avea o valoare mai mică. Dinpotrivă, se constată că în ea se coprinde și creanțe în suma de 1908 lei, cari n'au putut fi coprinse în evaluare decât cu valoarea lor nominală, întrucât moștenitorii nu au declarat format că renunță la dănselle, în care caz sunt scutite de taxe;

Având în vedere că deși din vânzarea averii successorale a rezultat numai suma de 3370 lei pe când creanța contestatotearei este de 4465 lei 40 bani, această creanță nu poate fi acoperită cu preferință din prețul esit la licitație, pentru că s'ar nesocoti normele legii timbrului cu observarea căroa a fost ființat creanța fiscalului, deducându-se această datorie a succesiunii nu din activul succesorilor constatat în momentul deschiderii succesiunii, ci în mod arbitrar din prețul licitațiunii care, din alte cauze a putut da niște rezultate inferioare valorii reale a acestui activ, că creanța statului contra moștenitorilor odată definitiv stabilită la o dată anterioară vânzării, conform dispozițiunii art. 83 din legea timbrului, e privilegiată asupra activului succesorilor net constatat după deducerea creanței contestatotearei, care ca creditorare a succesiunii n'a cerut separațiunea patrimoniului defunctului de acel al moștenitorilor spre a-și putea conserva nestribită creanța sa; că, dar, întrucât taxele cuvenite fiscalului sunt în sumă numai de 697 lei 18 bani, restul de 2670 lei 82 bani din suma de 3370 urmează a se atribui apelantei pentru acoperirea în parte a creanței sale și a cheltuielilor de urmărire;

Pentru aceste motive, sunt de părere a se admite apelul și contestația în parte reformându-se tabloul de ordine în modul arătat

Consilier (s) Corneliu B.tez.

Osebită părere

Subsemnatul sunt de părere a se respinge apelul făcut de Eufrosina Panaitescu, contra sentinței Tribunalului Brăila s. r., No. 16/913, dată asupra tabloului de distribuțiunea sumei de 3370 lei, prinsă din vânzarea averii defunctului ei soț Al. Panaitescu între numita apelantă ca creditorare chirografară și fisc, pentru motivele următoare:

La 2 Februarie 1886 apelanta Eufrosina Al. Panaitescu obține sentința No. 157 a tribunalului Brăila, rămasă definitivă, prin care s'a ordonat separațiunea patrimoniului său dotal de al soțului său Al. Panaitescu, fiind obligat acesta a-și restitui imobilul dotal din Brăila, str. București, piața Poporului, precum și suma de 210 galbeni, adică 2467 lei 50 lei, sentință care s'a executat prin restituirea imobilului și s'a pus în executare pentru plata sumei de 210 galbeni urmărindu-se și vânzându-se averea mobilară a soțului său, din care i s'a repartizat numai sumai de 290 lei 10 bani fiind în concurență cu alți creditorii, prin tabloul din 27 Septembrie 1897;

Încetând din viață Al. Panaitescu, la 17 Septembrie 1910, se face constatare de averea rămasă ps urma sa, față de moștenitorii săi Tache Panaitescu, Panait Panaitescu și Alexe M. Panaitescu, de controlorul Emil Mihăilescu prin procesul din 15 Martie 1911, în urma căruia Ministerul finanțelor pe baza art. 66 din legea timbrului, dă deciziunea No. 1043 din 29 Aprilie 1911, prin care constată, că se cuvine Statului a se plăti ca taxe de succesiune suma de 2258 lei 2 bani de numiții moștenitori și i obligă la plata acestei sumi, pe care însă Ministerul a redus-o în urmă la suma de 1658 lei 2 bani 20, constatând că din eroare se trecuse ca avere de succesiune și imobilul din Brăila, care era avere personală a apelantei Eufrosina Al. Panaitescu cum se constată din adresa No. 636/7 din 9 August 1911 a Ministerului de finanțe, către Administrația financiară a județului Brăila;

Deciziunea No. 1043 din 29 Aprilie 1911, prin care

Ministerul Finanțelor constată creanța fiscoasă pentru plata taxelor succesoriale, a fost comunicată moștenitorilor defunctului Alexe Panaiteșcu la 26 Mai 1911, cum se constată din dovezile din dosar, alăturată la adresa Comisarului circ. I Brăila No. 6⁶/11 și moștenitorii nefăcând apel, acea decizie a rămas definitivă și executorie, conform art. 67 din legea timbrului, astfel că fiscoasă a devenit în mod definitiv creditor față de moștenitorii def. Al. Panaiteșcu, cu suma de 1658 lei 20 provenită din taxe de succesiune;

După aceste constatări, apelanta Eufrosina Al. Panaiteșcu, care nu fusese îndestulată de creanța sa în urma repartiziunii făcute prin tabloul din 27 Septembrie 1897, cere prin petiția reg. la No. 14591 din 15 Iulie 1911, tribunalului Brăila, a se pune în vânzare și restul din averea defunctului ei soț Al. Panaiteșcu în acoperirea creanței sale, vânzare care se și efectuează și din care a rezultat suma de 3370 lei, pe care fiscoasă a sequestrat-o prin procesul verbal al controlorului Teodoresco No. 17 din 17 Octombrie 1911, pentru acoperirea creanței sale de 1658 lei 20, provenită din plata taxelor succesoriale;

Față de acest sequester apelanta Eufrosina Panaiteșcu a cerut trib. Brăila, la 2 Iulie 1912, să întocmească un tablou de repartiziunea sumei de 3370 lei, prinsă din vânzarea averii def. ei soț Alexe Panaiteșcu, tablou care s'a întocmit de magistratul stagiar al trib. Brăila prin procesul verbal din 3 Octombrie 1912, și în care s'a trecut d-na Eufrosina Al. Panaiteșcu cu privilegiu pentru suma de 261 lei 95 pentru cheltuieli de urmărire, fiscoasă cu privilegiu pentru suma de 1658 lei 20 pentru taxe succesoriale și restul de 1449 lei 85 a fost alocat apelantei Eufrosina Panaiteșcu în contul creanței sale dotale, tablou care a fost confirmat de tribunalul Brăila S. I prin sentința No. 16 din 19 Ianuarie 1913, în privința sumelor alocate apelantei Eufrosina Panaiteșcu; Acestea fiind faptele, apelanta Eufrosina A. Panaiteșcu susține, că pe nedrept a fost trecut fiscoasă înaintea sa, pentru că creanța sa fiind anterioară trebuia să primeze dreptul fiscoasă, care nu a luat naștere de cât în momentul deschiderii succesiunii, că rău s'a calculat taxa succesorală deoarece în evaluarea averii succesoriale făcută de fiscoasă s'a trecut și imobilul din Brăila care e averea sa personală, și nu s'a scăzut creanța sa, care e o datorie a succesiunii, dreptul fiscoasă neputând fi calculat decât asupra sumei de 3870 lei rezultați din vânzare după deducerea creanței sale, adică asupra activului net al succesiunii reducându-se în acest fel procesul verbal încheiat de fiscoasă față de moștenitorii def. Alexe Panaiteșcu, care nu-i este opozabil, neluând parte la acel act;

Majoritatea Curții găsind întemeiate aceste obiecțiuni a primit apelul creditoarei Eufrosina Panaiteșcu și a dispus ca din suma de 3370 lei prinsă din vânzarea averii def. Al. Panaiteșcu să i se plătească mai întâi creanța sa dotală și asupra restului să discute fiscoasă cu moștenitorii def. Al. Panaiteșcu;

Cred însă greșită această soluțiune pentru că creanța apelantei Eufrosina Panaiteșcu pentru restituirea dotei sale obținută în contra soțului său Al. Panaiteșcu neavând o asigurare specială în averea soțului, ea rămâne o simplă creanță chirografară și pentru realizarea ei vine în concurență cu ceilalți creditori ai acestuia, după cum s'a și procedat la repartiziunea făcută prin tabloul din 27 Septembrie 1897;

Că atunci creanța nefiind realizată pe deplin și soțul apelantei ca debitor încetând din viață la 17 Septembrie 1910, a trecut cu același caracter de creanță chirografară asupra moștenitorilor acestuia, cari prin moștenire substituindu-se în toate drepturile și obligațiunile autorului lor, debitorul Al. Panaiteșcu, au devenit ei înșiși debitori ai apelantei Eufrosina Panaiteșcu și obligați a plăti creanța nu numai din activul succesiunii, dar chiar cu averea lor personală de vreme ce nu se

dovedește și nici nu se susține măcar, că au primit succesiunea sub beneficiu de inventar;

Că, prin efectul moștenirii apelanta devenind acum creditoare chirografară a moștenitorilor debitorului său, vine în concurență și cu creditorii personali ai acestora atât la averea personală a lor, cât și la cea de succesiune atâta vreme cât nu s'a cerut de dânsa în calitate sa de creditoare a succesiunii separațiunea patrimoniului succesoral, de acela al moștenitorilor care astfel s'a confundat prin efectul moștenirii, cu patrimoniul personal al moștenitorilor;

Că, fiscoasă stabilindu-și dreptul său de creanță pentru taxele de succesiune prin deciziunea Ministerului de Finanțe No. 1943 din 29 Aprilie 1911, față de moștenitorii def. Al. Panaiteșcu și această decizie rămânând definitivă prin neapelaarea ei de moștenitori conform art. 67 din legea timbrului prin aceasta fiscoasă a câștigat un drept de creanță executoriu în contra moștenitorilor și cu acest drept ei vine în concurență pentru realizarea acestei creanțe cu ceilalți creditori ai moștenitorilor, între cari se găsește și apelanta Eufrosina Panaiteșcu cu creanța sa dotală, confundată cu celelalte creanțe ale moștenitorilor, cum s'a arătat mai sus, realizarea fiecărei creanțe urmând a se îndeplini după caracterul special al fiecărei creanțe;

Că fiscoasă având în mod necontestat dreptul de privilegiu pentru realizarea creanțelor sale asupra averii debitorului, în contra oricărui alt creditor al acestuia, a cărui creanță nu are acest caracter, cu drept cuvânt fiscoasă a fost trecut în tabloul de repartiziunea sumei de 3370 lei rezultați din vânzarea averii mobile, rămasă pe urma def. Al. Panaiteșcu și trecută în patrimoniul moștenitorilor săi, cu întreaga sa creanță de 1658 lei 20, constatată prin deciziunea Ministerului de Finanțe indicată mai sus, și înaintea apelantei Eufrosina Panaiteșcu pentru creanța sa dotală de vreme ce creanța sa deși anterioară celei a fiscoasă nu avea pentru garanțarea ei nici un drept de preferință față de fiscoasă, chiar și asupra averii de succesiune, de vreme ce această avere s'a confundat cu cea a moștenitorilor, după cum am arătat mai sus;

Că creanța fiscoasă pentru plata taxelor de succesiune fiind stabilită în mod definitiv, față de moștenitorii def. Al. Panaiteșcu, prin deciziunea Ministerului de Finanțe No. 1943 din 29 Aprilie 1911, ea rămâne definitiv stabilită și quantumul ei nu mai poate fi schimbat nici de creditorii chirografari ai moștenitorilor, cărora această deciziune le este opozabilă, ca și moștenitorilor, de oarece este de principiu, că atâta vreme cât creditorii nu au un drept special asupra averii debitorului lor ci numai gajul general al averii acestuia, ei sunt reprezentați în toate actele prin debitorul lor și creditorii chirografari nu au nici un gaj special asupra averii debitorului lor; ori, pe baza acestui principiu atunci când s'a fixat creanța statului pentru plata taxelor de succesiune față de moștenitorii def. Al. Panaiteșcu, prin deciziunea No. 1943 din 29 Aprilie 1911 apelanta devenind creditoare chirografară a acestora cu creanța sa dotală, care trece încă de la 17 Septembrie 1910, data încetării din viață a debitorului său Al. Panaiteșcu, asupra moștenitorilor săi, și prin urmare dânsa nu mai are dreptul a pune în discuțiune și a schimba quantumul taxelor de succesiune, chiar în cazul când am presupune că ar fi greșit fixat, pentru că decizia Ministerului de Finanțe prin care se determină dreptul la aceste taxe și quantumul lor, odată rămasă definitivă, nu mai poate fi atacată pe nici o cale de debitor, de oarece legea nu le conferă nici un mijloc de atac al acelor deciziuni, și prin urmare nici creditorii chirografari nu au dreptul de a o ataca, căci acestia nu pot avea mai multe drepturi de cât debitorul lor, care i-au reprezentat în proces afară bine înțelese de cazurile de fraudă; ori apelanta nu susține, că între moștenitorii def. Al. Panaiteșcu și fiscoasă ar fi avut loc

vre'un concert fraudulos, cu ocaziunea fixării quantumului taxelor succesoriale în paguba drepturilor sale; Iată pentru ce cred că bine a fost trecut fiscal cu suma de 1658 lei 20 bani, în tabloul de repartiție a sumei de 3370 lei prinsă din vânzarea averii rămasă pe urma def. Al. Panaiteșcu, cu preferință asupra apelantei ca creditoare chirografară, și găsec cu totul greșit, că după ce fiscal și-a fixat în mod definitiv creanța sa pentru taxele de înregistrare, și după ce averea de succesiune trecută în patrimoniul moștenitorilor a fost vândută și suma realizată a devenit avere personală a

acestora, că lichidarea creanței sale, venind în concurență cu creanța apelantei, care a devenit o creanță tot asupra moștenitorilor, să se treacă creanța apelantei cu preferință în tablou, când creanța sa nu are acest caracter, față de creanța fiscalului, care e privilegiată, numai pentru simplul motiv că creanța sa este anterioară și rămasă în succesiune căci desigur ar fi atunci a se acorda creanței apelantei un caracter de preferință pe care nu-l avea. De acea sunt de părere a se respinge apelul ca neîntemeiat.

(s) V Bălășescu

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE ¹⁾

CASAȚIE S. I

Recurentul M. Condrutz prin d-l avocat O. Berceanu.

Intimatul Nicolae Stanca prin d-l avocat P. Poni.

* **Pământ rural.—Loturi de casă și cele de arătură vândute de stat în Dobrogea.—Inalienabilitatea lor.—Cazul, în care loturile de casă devin alienabile.**

1. Din punctul de vedere al prohibiției de inalienabilitate a pământurilor rurale, dispozițiune ce se aplică și în Dobrogea, nu se poate face nici o distincțiune între locurile de casă din vatra satului și locurile de arătură vândute de stat în Dobrogea, și unele și altele fiind inalienabile, iar singurul caz în care loturile de casă sunt alienabile este numai când posteror impropietăririi, acele loturi intra în raza vre-unei comune urbane, și aceasta numai în baza unei legi speciale. (Cas. s. I, decizia No. 257 din 27 Martie 1913, prin care se casează sentința trib. Constanța No. 533/912).

Recurenta Ec. Jugles prin d-l avocat P. Borg.

Intimatul P. Anastasiu ș. a. prin d-l avocat Al. Săvulescu.

* **Sechestrul judiciar.—Atribuțiunile ce i sunt date în această calitate.—Dacă e în drept a închiria un imobil pe termen de trei ani.—Cazul când un contract de închiriere făcut de sechestrul judiciar poate fi anulat.—Art. 615 al. 3 pr. civilă.**

2. a) Art. 615 al. 3 pr. civ. prevede în termeni expresi, între altele, că sechestrul judiciar va putea face toate actele de conservare și administrațiune;

De aci rezultă că un sechestrul judiciar poate să închirieze pe termen de trei ani imobilul, asupra căruia a fost numit sechestrul, fără să aibă nevoie de autorizațiunea justiției, de oare ce aceasta este un act de administrațiune.

b) Contractul de închiriere încheiat de sechestrul judiciar în timpul administrațiunii sale, poate fi anulat, dacă se dovedește că este rezultatul unui concert fraudulos între sechestrul și chirias. (Cas. s. I, decizia No. 270 din 1 Aprilie 1913, prin care se respinge recursul făcut contra deciziei C. apcl. Galați s. II, No. 8/912).

¹⁾ Deciziile ale căror spețe sunt însemnate cu steluță * prezentând o importanță juridică deosebită, vor fi publicate în extenso în numerile viitoare.

CASAȚIE S. III

Primăria Comunei București prin d-nii avocați N. Fleca și S. Rosental.

Societatea Comunală de tramvaie din București prin d-nii avocați C. Nacu, M. Antonescu, M. Pherekyde și G. G. Daniilopol.

Legi contrarii Constituției.—Dreptul instanțelor judecătorești de a înlătura, cu ocazia judecării unui proces, o lege contrarie Constituției.—Proces pendent înaintea instanțelor judecătorești.—Votarea unei legi prin care se rezolvă chestiunile în discuție între părți.—Dreptul instanțelor judecătorești a o înlătura ca contrară Constituției.—Dreptul de proprietate.—Garantarea lui prin Constituție.—Lege care dă dreptul unei comune, ce a înființat o societate, să priveze pe acționari de acțiunile lor, în schimbul unei sume de bani.—Înlăturarea legii ca contrarie Constituției.

Societate pe acțiuni.—Neîndeplinirea formalităților pentru constituirea ei.—Dacă atrage nulitatea ei.—Soluție negativă.

Legea din 14 Aprilie 1909, pentru înființarea societății comunale de tramvaie din București.—Existența societății în baza acelei legi, fără a se mai îndeplini alte formalități cerute de codul de comerț.—Diferite dispozițiuni din statutele societății.—Dacă ele sunt conforme cu legea din 14 Aprilie 1909.

Art. 19, 14 și 36 din Constituție; art. 480 c. civil; art. 99 și 158 c. comercial; art. 61 l. comunală.

a) Instanțele judecătorești au competența să examineze, cu ocazia judecării unui proces, dacă o lege invocată de una din părți în stabilirea dreptului său, este sau nu contrară Constituției, înlăturând aplicarea acelei legi, când constată că conține dispoziții cari sunt în contradicție cu principiile constituționale și cu drepturile garantate anume prin Constituție.

b) Conform art. 14 și 36 din Constituție justiția se exercită de Curți și tribunale și nimeni nu poate fi sustras de la judecătoria ce-i dă legea.

Astfel, din momentul ce Societate comunală de tramvaie din București, înființată prin legea din 14 Aprilie 1909 a dedus înaintea tribunalului un litigiu iscat între dinsa și Primăria Comunei București, Corpurile legiuitoare nu se puteau substitui instanțelor judecătorești și să se pronunțe ele asupra aceluia litigiu prin votarea unei legi declarată interpretativă, care rezolvă chestiunile ce erau în discuțiune între părți.

c) O lege interpretativă presupune că s'au ivit difi-

cultăți asupra înțeleșului unei legi înaintea instanțelor judecătorești. Astfel când o lege nu a avut ocaziune a veni în discuțiune dinaintea instanțelor judecătorești, nu era nevoie ca o lege nouă să vie să o interpreteze.

d) O lege fie interpretativă, fie nouă cu efect retroactiv, nu poate nesocoti principiile Constituționale și prin urmare denumirea ei de interpretativă nu poate împiedica instanțele judecătorești să o înlătore, dacă constată că este contrară Constituției.

e) Articolul 480 din codul civil care, definind proprietatea, vorbește și de limitele determinate de lege, nu poate fi înțeles de cât în sensul unei reglementări prin lege a exercițiului dreptului de proprietate, iar nu în înțelesul că legiuitorul ar fi în drept să admită exproprierea în afară de cazurile cu totul excepționale prevăzute de Constituție; căci înțeles astfel art. 480 c. civil ar fi în contradicție cu principiul înscris în art. 19 din Constituție, care declară că proprietatea este sacră și neviolabilă, fără să facă vre o deosebire între mobile și imobile, dar dispune formal că proprietatea de orice natură se bucură de această ocrotire Constituțională.

Astfel, legea din 18 Decembrie 1911 nereglementând numai exercițiul dreptului de proprietate al acționarilor Societății Comunale de tramvaie a asupra acțiunilor lor, ci dând comunei dreptul de a-i priva de acțiunile lor în schimbul unei sume de bani, prin aceasta se calcă art. 19 din Constituție și deci cu drept cuvânt instanțele judecătorești au putut să înlătore această lege ca contrarie Constituției.

f) Legea din 14 Aprilie 1909 pentru înființarea societății comunale de tramvaie din București nu este numai o lege de autorizare a comunei ca să ia parte în societate, ci este chiar o lege de înființare, căci prin ea se prevede în mod lămurit cum are să funcționeze societatea, cum au să se facă statutele, care este obiectul și sistemul de exploatare, cum are să se compună Consiliul de administrație, care este durata societății și cum au să se rezolve diferendele ce s'ar ivi între societate și comună, dispozițiuni care n'ar fi fost necesar să fie înscrise în lege, dacă era o simplă lege de autorizare. Apoi din art. 2 din lege, care spune categoric că societatea va subsista între comună, care va subscrie cel puțin un sfert din capital și persoanele care vor subscrie restul de capital, rezultă că îndată ce se vor face subscripțiunile societatea va avea ființă fără nici o altă formalitate.

g) Codul nostru comercial prin art. 59 și cel italian, dela care a împrumutat dispoziția din acest articol, spre deosebire de cel francez, n'au admis sancțiunea nulității societății, în cazul când nu s'au îndeplinit formalitățile cerute de codul de comerț pentru constituirea unei societăți pe acțiuni, ci numai dreptul acționarilor de a se retrage din societate. Acest lucru îl învederează și mai mult art. 97 din c. com. care prevede că oricare asociat are dreptul a îndeplini cu cheltuiala societății formalitățile pentru depunerea și publicarea actului constitutiv și a statutelor, precum și a actelor prevăzute de art. 96, sau de a cere ca administratorii să fie condamnați la îndeplinirea lor.

h) Legea din 14 Aprilie 1909 îndatorând pe Primăria comunei București să facă statutele societății comunale de tramvaie, tot primăriei îi incumbă și sarcina de a îndeplini formalitățile necesarii pentru constituirea societății, ceiace nefăcând, nu poate, din propria ei neglijență, să-și creieze dreptul de a invoaca nulitatea societății.

i) Odată ce se constată că societatea comună de

tramvaie din București a fost constituită printr'o lege specială, care nu cere majoritatea prevăzută de art. 158 c. comercial pentru alegerea membrilor în Consiliul de administrație, nu se poate imputa o omisiune esențială, instanței de fond, dacă nu s'a pronunțat asupra motiunii că Consiliul de administrație n'a fost ales cu majoritatea cerută de art. 158 c. comercial, această lipsă neputând atrage în orice caz nulitatea societății.

j) Deși după art. 39 din statutele societății comunale de tramvaie din București repartiția acțiunilor trebuia făcută de primar, însă intrucât a fost făcută de un delegat al său, repartiția este valabilă conform art. 61 din legea comună; și nu se violează în nimic dispozițiile art. 39 din statute prin faptul că delegatul primarului a fost asistat la facerea repartiției de doi delegați ai băncilor cari asigurase subscrierea acțiunilor, și că repartiția s'a făcut în localul Băncii Naționale, iar nu la Primărie, de oarece cei doi delegați asistenți la repartiție reprezentau pe acei din subscriitori cari subscrieseră prin mijlocirea băncilor ce-i delegase și s'a dat o mai mare garanție subscriitorilor că repartiția acțiunilor se va face conform prospectului, când primăria a dispus ca repartiția să se facă față și cu delegații subscriitorilor iar nu în secretul cabinetului primarului, societatea neavând la acea epocă un sediu propriu.

k) Scopul legii din 14 Aprilie 1909 a fost ca comuna București să înființeze, pentru exploatarea tramvaelor pe stradele capitalei, o *regie cointeresată*, adică în această exploatare în regie comuna să intereseze și pe particulari într'o măsură oarecare, de unde rezultă că comuna a adus în această exploatare întreg dreptul ei asupra stradelor din capitală. Aceasta se învederează și din raportul primarului și expunerea de motive a legii, precum și din dezbaterile din Camera deputaților, unde s'a vorbit de dreptul exclusiv al societății de a construi și exploatare tramvaie pe stradele capitalei. Dacă intențiunea legiuitorului din 1909 ar fi fost ca să autorize pe primărie să acorde societății pe care o înființă dreptul de a construi linia de tramvaie numai pe parte din stradele capitalei, ar fi trebuit să arate în lege în ce măsură acest drept se acordă, adică să indice stradele pe care comuna le aduce în societate; și nefăcând aceasta este învedereat că comuna a pus în societate întreg dreptul ce-l are asupra tuturor stradelor și nici nu se putea altfel, de oarece ar fi fost de neînțeles ca această societate, în care comuna era principala interesată, să fie expusă unei concurențe din partea vreunei societăți concesionare, concurență care ar fi putut să sdruceie la un moment dat mersul regulat al funcționării sale și poate chiar să o desființeze.

Din titulatura legii din 1909 «pentru înființarea unei societăți comunale pentru exploatarea tramvaelor în orașul București», precum și din art. 1 al acestei legi, care vorbește în general de exploatarea de linii noi de tramvaie și de transformarea și exploatarea liniilor existente, rezultă că acest drept este exclusiv al societății, adică toate tramvaiele din capitală vor fi construite și exploatare de această societate, pe tot timpul duratei sale, și deci dreptul exclusiv al societății nu este o creațiune a statutorului, ci el rezultă din lege.

l) Articolul 20 din statutele societății comunale de tramvaie din București obligă pe societate să construiască linii noi de tramvaie, când primăria va garanta societății o rentabilitate de 5%, la capitalul întrebuințat pentru construcția și punerea în circulație a liniei. Această dispoziție din statute nu contrazice nici o dis-

poziune din legea constitutivă a societății și departe de a fi jignitoare pentru demnitatea și autonomia comunei, sau păgubitoare intereselor ei, este o prudentă măsură de protecțiune proprie, introdusă de comună în statute, spre a nu fi expusă să cedeze soicitațiilor stăruitoare de a se înființa noi linii, fără utilitate vădită, care prin lipsa lor de rentabilitate ar absorbi veniturile liniilor existente, ceiaș ar fi păgubitor nu numai pentru societate, ci mai cu seamă pentru primărie, căreia îi revine o mai mare parte din beneficii.

m) Prin acelaș art. 20 din statute, se dispune că societatea nu poate fi obligată a construi în cei dintâi 15 ani dela constituirea ei și nici în cei din urmă cinci ani ai duratei sale, alte linii decât acele prevăzute în lege și statute. Această dispoziție nu înlătură vre-o obligație impusă societății de legea ei constitutivă; ea a fost dictată de necesitatea de a atrage publicul la subscripția acțiunilor, fără de care nu se putea constitui societatea, dând acționarilor garanția că nu se va impune societății deschideri de noi linii în primii 15 ani dela constituire, ceiaș ar fi putut aduce perturbație în construirea și darea în circulație la timp a liniilor a-nume prevăzute în statute și împiedicare la transformarea actualelor linii cu tracțiune animală în tracțiune electrică; iar pe de altă parte echitatea cerea să nu se impună societății a construi noi linii în cei din urmă 5 ani ai duratei sale, căci în acest scurt interval de timp n'ar fi fost posibil ca produsul acelor linii să acopere decât în parte cheltuielile făcute cu construirea și punerea lor în exploatare și ar fi fost o sarcină foarte oneroasă pentru acționari, stipulată exclusiv în favoarea comunei, căreia revine în plină proprietate la finele societății toată rețeaua de tramvae, împreună cu clădirile, instalațiile și materialele de tot felul necesarii exploatarei.

n) Legea din 14 Aprilie 99 nevorbind de nici o despăgubire pentru liniile vechi, ceiaș ar fi trebuit să facă dacă intenția legiuitorului ar fi fost ca aceste linii să fie plătite de societate și ar fi trebuit să fixeze chiar norma cum să se stabilească suma despăgubirilor, urmează că instanța de fond nu săvârșește nici o violare sau rea interpretare a legii când constată și decide că în această privință statutele sunt conforme cu legea, care obligă societatea ca să transforme actualele linii cu tracțiune animală în linii cu tracțiune electrică și că din liniile vechi nu vor rămâne de cât stradele, de oarece tot materialul rulant și fix va trebui schimbat, nemai fiind propriu pentru noul mod de tracțiune; și că rămânând numai stradele, comuna nu poate pretinde o despăgubire specială, intru cât stradele Capitalei formează aportul comunei în societate.

o) Dispozițiunea art. 33 din statutele societății comunale de tramvae din București, care permite societății să afecteze o parte din beneficii unui fond de îmbunătățiri a fost introdusă de însăși Comuna București, care a făcut statutele societății, ca o măsură de prevedere pentru trebuințele de îmbunătățiri ce vor surveni în cursul exploatarei, fie pentru schimbarea sistemului de tracțiune, în caz când s'ar inventa vre-unul mai avantajos, fie pentru alte îmbunătățiri cari nu se pot de pe acum prevedea. Această dispoziție nu păgubește intru nimica Comuna București, de oare conform art. 7 din lege, toate instalațiile devenind proprietatea Comunei la finele exploatarei, fără nici o despăgubire, urmează că și îmbunătățirile făcute în cursul exploatarei vor deveni tot proprietatea Comunei împreună și cu sumele adunate pentru acest scop și rămase neintrebuintate

la finele exploatarei, ele nefiind destinate pentru distribuire între acționari, ci pentru îmbunătățiri.

În orice caz, chiar dacă se vor distribui acele sume, Comuna își va lua partea cuvenită ei, făcându-se distribuțiunea conform art. 5 din lege, adică dându-se Comunei în proporțiune cu beneficiul cuvenit în anul din care s'a reținut sumele și anume: $\frac{1}{4}$ din beneficiu până la $8\% \frac{1}{2}$ de la 8% până la 12% și $\frac{3}{4}$ de la 12% în sus, așa că Comuna va primi în tocmăi ceiaș ce ar fi primit dacă nu se făceau reținerile pentru fondul de îmbunătățiri.

p) Legea din 14 Aprilie 1909 neprevăzând câte voturi trebuie să aibă Comuna la celelalte adunări generale care nu se vor ocupa de modificările de adus statutelor, era natural ca statutele să se ocupe de această chestiune, ceiaș ce a și făcut prin art. 22, dând Comunei în adunările generale chiar mai multe voturi de cât i-ar fi dat codul comercial prin art. 159. Prin urmare această dispoziție din statute nu violează art. 8 din lege.

q) Articolul 24 din statute, care prevede că societatea se administrează de 9 membrii dintre care 3 vor fi delegați de Comună, iar 6 aleși de adunarea generală, unde Comuna participă cu 20 de voturi, nu contrazice întru nimica legea din 14 Aprilie 1909, de oare ce articolul 4 din această lege spune numai că comuna va fi reprezentată în consiliul de administrație prin o treime din membri; iar dacă statutele cer ca unul din membri să fie din consiliul tehnic superior, nu-i mai puțin adevărat că tot comuna îl delegă la fie-care patru ani, deci tot delegatul ei este. Nicăiri în lege nu se spune câte voturi trebuie să aibă comuna la alegerea consiliului de administrație, așa că dându-i-se prin statute 20 de voturi, mai mult de cât în dreptul comun, peste dreptul de a avea prin delegație o treime din membri, nu s'a violat întru nimica legea.

r) Articolul 9 din statute care prevede că societatea poate să-și procure curentul nu contrazice intru nimica legea, din contră dezvoltă mai mult ideia legiuitorului.

s) Legea din 14 Aprilie 1909 nefixând prin nici o dispoziție la ce sumă trebuie să se ridice capitalul social, era natural ca statutele să se ocupe de această chestiune și să fixeze suma acestui capital.

Incesibilitatea și inalienabilitatea capitalului comunei este o consecință firească a acestui fel de societate în care comuna trebuie să figureze până la finele exploatarei și deci nu poate să-și retragă capitalul căci s'ar călea art. 2 din lege, care spune că societatea va subzista între comună și acționari.

Așa dar art. 4 din statute, care prevede că capitalul social va fi de 12 milioane și că capitalul comunei este incesibil și inalienabil, nu contrazice intru nimic dispozițiile art. 2 din lege.

t) Legea din 1909 nearătând prin art. 2 cum are să se facă subscrierea capitalului, statutele au putut reglementa modul de subscriere, dând preferință vechilor acționari, ca o compensație că de la început s'au supus riscurilor unei întreprinderi a cărei rezultat nu se putea cunoaște, fără ca prin aceasta comuna să fie vătămată în vre-un interes al ei.

u) Sentirea prevăzută prin art. 12 din statutele societății comunale de tramvae din București se referă la taxele comunale pentru vehicule, iar nici de cum la alte impozite ce societatea ar datorii statului sau comunei. (Cas. s. III No. 194 din 1 Aprilie 1913, prin care s'a respins recursul făcut de Primăria Comunei București contra deciziei comerciale cu No. 54/912 a Curții de apel din București s. II).